

KO TE

KA HITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, PEPUERE 9, 1888.

"TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1886,"

He Panuitanga ki nga tangata e whai take ana ki te Whenua, kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e manu nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 21 o nga ra o Pepuere, 1888, e te Kooti Whenua Maori ki Whanganui. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhikete ki te hunga i kitea tonu tika e te Kooti: heoi aro, ho tino whakaotinga tena; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Ka kitea nga mapi o nga whenua, micheimea kua otite ruri, ki te Tari o te Kairuri i Whanganui.

NA TE RIKIHANA,

Tari Kooti Whenua Maori
Whanganui, Hanuere 31, 1888.

Kai Rehita.

Name.	Ko nga iugoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga Whenua me te Takiwa hoki	Nga rohe.
1	Huriwaka, Hipirini Pi- hopa, Tapa, Hinepare, Te Winiata, Tarete, Wi- ripini, Te Kakakura, (na Ngā- titurongō- iti enei), Meretiria, Miriani Te Aokume, me etahi atu (na Tuwharetoa encl) 6—971	Papatupu Mangana- niateao, ite takiwa o Ruau- pehu (86- 693)	Ka timata te rohe i Te Ahitahuhi, rere tonu Orapa, rere tonu Te Hanua, rere tonu Aokopikopiko; ka tu kai te awa o Manganuateao, ka alutu ki uta o taua awa, Te Parapara, Te Miro, Moewatea, Te Rewa, Te Papatupu, Te Ana, Omanukewa, Karakaura, Kopaungarara, Ngararanga, Ngarikura; ka alutu whakaranga o taua awa, Te Whakariu, Tutachawa, Otoiora, Hikurua, Kohitane, Ngapukewhakatara; ka whati, Te Maeri, ka rere i te awa o Kahuri Te Hohi, Te Ahu, Te Whaka, kawhati Pourangiroa, ka rere ki te awa o te Arowhata, Wai-papa, tutaki noa ki te wahi i timata ai, Te Ahitahuhi.
2	Hawira Rehe, Matene Te Mataki, Ngā- niho Nopera, me etahi atu	Waorimoi; itetakiwa o Wha- nganui (6-694)	Ka timata i te puao o Kakatahi, haere i roto i taua awa, te puao o Paparinga, haere aro i te awa o Kakatahi, Te Pungarehu; ka whati ki te rawhiti, Puaterapikiata; haere i te hiwi.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.
--------------------------------	--

Nga rohe.

3	Rarikena Tai- rapanga, Wikali Ma- ire, Mata Peni Taira- panga, Pangotukia, Komene Papa- nu, meetahi atu	Moewatea, wahio Te Pa- rapara Poraka, i te takiwa o Whanganui (6-858)
---	---	--

4	Ngatai Te Mamaku, Te Tarapounamu, Te Whaiha, Te Pikihone, Te Rangipuhia, Tanoa Te Uhi, Te Ngarupisi, Te Maugoroa, Te Marae, Hikaia Tara- whete, Te Pikiotuku, Taitua Te Uhi, Te Wa- hapa, Whakapaki, Ti- roha, Konge Te Mamaku, Paiaha Te Paponga, Manunui; i raro i te ma- na o te iwi nui tonu.	Taurewa, i te takiwa o Tuhua (7-186)
---	---	--------------------------------------

o Tauranga, ka tutuki ki te raina tawisito o Te Parapara ki Te Poike; ka whati ki te rato, ka haere i runga i te ouru raina o Te Parapara, Te Rakauwhawhai, Aramahoe; ka rere ki roto ki te awa o Tauranga i te maringitanga o taua awa ki Mangawhero, haere i roto i Mangawhero, tutuki atu ki Kakatahi, te timatanga. Ko nga rohe enci, ka timata i te puau o Wharepu, haere tonu i roto i taua awa ka manu ki te hiwi o Taurangahioi; ka whati ki te ratu, haere i runga i te raina o Te Parapara, ka manu ki Pukohou; ka whati ki te rato ka rere i roto i te awa o Rangitatau ka puta ki te awa o Manga-where; ka whati ki te hau-auru ka tutaki ki te puau o Wharepu, ki te timatanga. Ka timata nga rohe i Hauhungatahi, tika tonu ki Ngapuketurua, ka whiti i Whakapapa; rere tonu ki Pukerimū, maro tonu ki Te Pouatamure, Te Kopuaataturanga; ka whati, ka rere i te ia o Whanganui, Whakapapa, piki tonu i te au o Whakapapa, karere i runga i te raina o Aotea Whakapapa; tika tonu i te awa Mahua, ka kati ano ki Haulungatahi.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

Name.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwhoki.	Nga rohe.	Name.	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	To ingoa o te wienda me te Takiwhoki.	Nga rohe.
5 Hawira Rehe, Matene Te Mataki, Nganiko Nopera, me etahi atu	Tauranga-hoi, i te takiwa o Whanganui (180)	Ka timata nga rohe i Kakatahi, haere i roto i taua awa, te ngatu awa o Paraparinga, rere atu ki Te Pungarehu; ka whati ki te ratu, Te Raikauwhawhai, ka tutuki ki te oura raina o Te Parapara Poraka, haere i runga i taua raina, te maringitanga o Tauranga ki te awa o Mangawhero, ka whati ki te banaura, haere i roto i te awa o Mangawhero, tutuki atu ki Kakatahi, ki te wahi i timata ai.	11 Moungaroa, Kereti Poanekei, Wera-hiko Atereia, Irina Eruka, Tamatea Aurunui, Atereia Te Whetu, me etahi atu	Atereia Te Whetu, Pau-ro Tawhaha, Neri Te Kapua	Takapu, i te takiwa o Whanganui (330)	ka whati, Waikarikari, ka tutuki ki te raina o Tauramouku, ka ha re i runga i tama raina, Mataimouana, ka tutuki ki te wahii i timata ai ki Taera.	
6 Reone Te Moungaroa, Rini Hemoata, Tamatea Aurunui	Ohoutahi Nama 3, i te takiwa o Whanganui (241a)	Ka timata nga rohe i te ngata awa Ohoutahi awa, tae no [a] ki te ngatu awa o Pekorua awa, ka rere i roto i tana awa, Kaitaru, ka tutuki ki te raina o Ohoutahi Nama 2; ka whati, ka rere i runga i taua raina ka tutuki raina Ohoutahi Nama 1, katatu ki Whanganui; ka whati, ka rere i te ia Whanganui, ka tutuki ki Ohoutahi, ki te timatanga.	12 Paora Poatini, Hinu Matheron, Petera Tawhito	Tainuhua, itetakiwa o Whanganui (367)	Ka timata nga rohe i te pua o Kaikoura, ka rere i roto i tana awa ka tutuki ki te raina tawhito o Maireshau, ka rere tonu i runga i taua raina ka rere ki Otagarie; ka rere ki Kaiwawe (he awa), ka haere i roto i taua awa ka tutuki ki Mangoihe, ka whati, ka haere i runga i te raina tawhito Mangi, o ilie ka tutuki ki te timatanga i te awa o Kaikoura.		
7 Mache Rangi-nui, Karaitiana Tamiora, Hoani Pa-pita	Mouaterenui, Parangaraki, i te takiwa o Whanganui (255)	Ka timata nga rohe i Ngahuinga, rere atu ki Otaganamararua, haere i roto i te awa o Whanganui, Te Maire, Potikitana, ka whati ki tetahi taha o Whanganui, whaka te rato, Parete, ka whati ki te tengā, Taremoana, ka rere i te awa iti o Whanganui, Matawiro, ka tutuki ki Ngahuinga, ki te wahi i timata ai.	13 Te Poari Ngapo, Meremere Kamnai, Tatrete Te Pare, Kramilia Te Kiore, me etahi atu	Puketarata Nama 1, 2, me 3, i te takiwa o Whanganui (391)	Tainuhua, itetakiwa o Whanganui (367)	Ka timata nga rohe i Otu-pore, Tanuhua, Upokotioa, Tutaranga; ka whati ki te rato ka haere i runga i te oura raina o Moungaporau; ka whati ki te tonga ka haere i runga i taua raina, Oupara, Te Hinai, Tikapu, Te Horocka, Puwharawhara, Retatamoa; ka whati ki te marangai, ka haere i runga i te oura raina o Otanpari, Tammatawhero, Te Puna, ka tutuki ki Otagore.	
8 Hoani Paiaka Te Paponga, Te Tarapou-namu, Ngatai Te Maramaku	Taurewa Taringapupu, i te takiwa o Tu hua (303)	Ka timata atu nga rohe i Ngapuketurua: ka rere i runga i te raina Okahuakura, Te Kopuaturanga; ka whati ki tai o Whanganui ka tae ki te puau o Wai-pari ka tika i roto i tana awa maro tonu ki Te Aramihu, ka pikti atu ki te teihana i llohotaka, maro tonu ki Te Marokakapo, tika rere ki Te Tewhatohwha, ka makere atu ki te Matapuna o Herungaweka, ka rere i runga i te liwi i Te Puku-o-Terehoru, tae noa ki Tawhitinui, Totara-whakatumu, Whatawhataaponga, Te Iwituaroa-o-Tutetawha; ka puta ki Kauriki; ka whiti i Pungapunga, ka eke ki Patoi, Pokurukuru; ka whati ki te tonga, ka rere i runga i te raina o Aotea, ka whiti i Whanganui, ka tomo i Whakapapa, ka tutuki atu ki Ngapuketurua, te timatanga.	14 Tawhaha Ko-ko, Hinepare Iihihaua, Awahitanga Pakarea, Tarrawhete Tupukumara, Kuramate, Rangimaringi, Kiwa Pohepohe, Nui Te Koau, Wiha Topitopi	Parikara-nigaranga, itetakiwa o Whanganui (397)	Tawhaha Ko-ko, Hinepare Iihihaua, Awahitanga Pakarea, Tarrawhete Tupukumara, Kuramate, Rangimaringi, Kiwa Pohepohe, Nui Te Koau, Wiha Topitopi	Ka timata nga rohe i Kauarapawa, ka haere i te awa o Whanganui, Ngakuri-a-Tamatea, rere tonu i te awa o Whanganui, Te Auroa, rere tonu Whao-kete, rere tonu Onauora, rere tonu Otuwhare, Totarapaua, Tahereaka, Kirikiriroa, ka tutuki ki te Otutahiora.	
9 Mereaina Rauangina, me etahi atu	Omati, i te takiwa o Marinetu (306)	Ka timata nga rohe i Tokapapa, tae noa ki Te Hou-puri, tae noa ki Te Whaririki, ki te oru raina o Ngaurukehu; ka whati, ka aliu whaka-te-rarwhiti ki Hau-tapu; ka whati ki utu ka tae ki Turangarerere, ka tutuki ki te timatanga mai ki Tokapapa.	15 Hooka Kihirangi, Teeti Te Rangimatako, Heni Te Wiki	Taraamouku, i te takiwa o Murimotu (415)	Taraamouku, i te takiwa o Murimotu (415)	Ka timata i te Rakautaonga awa, rere atu Arakohia, rere atu Ayamahoe rere atu Paparangiora, rere atu ka whati ki te marangai, Warewi; rere atu Polohokura; ka tutuki ki Te Rakautaonga ki te timatanga.	
10 Atereia Kahuto, Neri Te Kapua, Ne-nchira Te Koore, Hori Te Whatiura, Reone Te	Tawhakahengera, itetakiwa o Whanganui (318)	Ka timata nga rohe i Tarna, ka haere i runga i te raina o Te Parapara, Houpara, ka tu ki te awa o Taapari, ka haere i runga i te raina o Maungaporau, Otuhaoa, Tapactoetoe, Weratupua;	16 Arama Timirau, Hoka Kihirangi, Hawira Re-rekura	Tirorangi, itetakiwa o Murimotu (416)	Tirorangi, itetakiwa o Murimotu (416)	Ka timata nga rohe i te puau o Rangiwaea, haere i roto i tana awa ki te puau o Whahapopo; ka whati ki te ratu, Tangakakariki, rere atu ki Waione awa; ka whati ki te hauraro, ka rere i runga i te raina o Murimotu Poraka ka mau ki Te Onepu; ka whati ki te awa o Tokialuru, ka rere i roto i tana awa te puau o Mangachuchu, ka puta ki Whangachu, ka haere tonu i roto i Tikiahu, rere ano i roto i Whangachu ka tutuki ano ki te puau e Rangiwaea.	

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Name	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te Whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
6	Hirapeka Tahukumutia, Ruru Hurutara, E. Hurutara Te Ngara, me etahi atu (985)	Te Puru Moe-whakahurutara	Whakailiuwaka	25	Riwai Rimitiria (7)	Motuharama Te Rangitatau, Ukarawirangi Nauna 1.	
7	Hirapeka Tahukumutia, Ruru Hurutara, E. Hurutara Te Ngara, me etahi atu (987)	Te Puru Moe-whakahurutara	Te Aomarama	26	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (23)	Pehimana Te Paku	Te Ruanui.
8	Hirapeka Tahukumutia, Ruru Hurutara, E. Hurutara Te Ngara, me etahi atu (988)	Te Puru Moe-whakatara	Makakahoa, ara, Mangapapa Nama 1.	27	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (24)	Pehimana Te Paku	Marimotu, Na-ma 2.
9	Taiwiri Te Wheteke (1045)	Pourangahue Te Wheteke	Rangipo Waiu Nama 2.	28	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (25)	Pehimana Te Paku	Maximotu Na-ma 5.
10	Pera Reihana (1065)	Reihana Moetai	Pontakina, ara, Tekihana Nama 3, Rangitikei.	29	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (26)	Pehimana Te Paku	Te Polonuiatane.
11	Terina Mete Kingi (1178)	Herewini Tawera	Taraiketi.	30	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (27)	Pehimana Te Paku	
12	Reremoana Tohikura me Hani Ngaperu	Hirapeka Huri-hanga	Rotomapua.	31	Ngaraihi Te Paku, Mereaina Rauangina, Keina Tao, me Te Uamairangi (28)	Pehimana Te Paku	Rangipo Waiu.
13	Ngaraihi Reweti (1198)	Pehimana Te Paku	Te Ruanui.	32	Taiwiri Te Wheteke (28)	Pourangahue Te Wheteke	
14	Ngaraihi Reweti (1199)	Pehimana Te Paku	Murimotu Nama 2, me Nama 5 hoki.	33	Himiona Te Rangihoua (56)	Kataraina Ruihi	Rangipo Waiu, Nama 2.
15	Hori Tauri (1227) ..	Porangahue ..	Maungakaretu Nama 5.	34	Rakapa Reweti (63)	Paraone Te Rongo	
16	Kuini Wi Rangipupu (1232)	Rangipupu ..	Tekihana 405, Waitotara.	35	Riwai Rimitiriu (79)	Manakore Ma-tanginru	Poutakina; Nama 41.
17	Takurua Te Kuru (1255)	Pongahuru Nama mia	Maramaituoea.	36	Te Hirata Pehimana (77)	Motete Parahi	Rangataua North Nama 2.
18	Hohepa Tunamutu (1259)	Te Nohotunu Wilohki	Waimarino.	37	Heni Tih (7, 976) ..	Mataha Tapukawhiwhi	Ona Taonga.
19	Rini Hemoata (1285)	Pio Hemoata ..	Ngapakihi.	38	Rira Ihuka (7-1243)	Pehimana Te Paku	Ona Taonga.
20	Rini Hemoata (1286)	Pio Hemoata ..	Urewera.				
21	Aterea Taiwhati (1287)	Ngahe Taiwhati	Ractih.				
22	Ernini Te Rangiririhau (2)	Te Rangitau-keke Mata	Waimarino Nama 2.	39			
23	Riwa Rimitiriu (3) ..	..	Te Auroa.				
24	Harawira Tararoa (6)	Manakore Mata-nigunui	Murimotu Nama 3 [?]	40			

"TURE KOOTI WIENUA MAORI, 1886," ME "TURE WIAKAPUMAU TAKE TIKA 1886."

He Panuitanga ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, kia whakaurua o ratou ingoa ki te rarangi ingoa i roto i te Karauna Karaati, Memerata ranei, mo te pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 21 onga ra o Peppere, 1888, e te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Whanganui. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo taua whenua me haere ki roira.

NA TE RINIHANA,
Kai Rehita.

Tari o te Kooti Whenua Maori, Whanganui, Hanuere 31, 1888.

	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua.	Te takiwa.	Te Ingao o te Tiati nana i whakatau i mua.	Te ru o tera whakatau i mua.	Te alaha o te Pukapuka whakamahara take i te to ra i whakaputainu ai.
1	Te Rangiwahakarurua (385) ..	Tawaroa ..	Rangitikei	Te Mete (Thos. II, Smith)	Hurae 31, 1887	He Karauna Karaati, 1874.
2	Ngaone te Peina (398) ..	Tukituki ..	Waitotara	Te Mete (Thos. II, Smith)	Akahata 11, 1869	He Karauna Karaati, 1870.
3	Henare Tahau (576) ..	Okirae ..	Whangaeahu	Te Haimona (J. J. Symonds)	Aperira 26, 1878	He Memoriana, Aperira 26, 1878.
4	Teoti Rangimatako, Te Metera te Urumutu, Arama Tinirau, Haimona te Utupoto, Teiti te Rangimatako, Weta te Kahu, Paata Hineuru, Weta Puna, Wiripine Waimatao, me etahi atu (589)	Ranana ..	Whanganui	Te Mete (Thos. II, Smith)	Hannere 21, 1867	He Karauna Karaati, Aperira 2, 1867.
5	Teiti te Rangirouri, Teoti te Rangimatako, Heita Kahunui (590)	Waipu ..	Turakina ..	Te Mete (Thos. II, Smith)	Hannere 10, 1869	He Tiwhikete, irunga i te mana o teki-hana, Nama 17.
6	Wiremu Takiri, Teoti te Rangimatako, Teiti te Rangirouri, Kewe Papaka (591)	Rapaki ..	Turakina ..	Te Mete (Thos. II, Smith)	Hurae 31, 1869	Hannere 19, 1869.
7	Mihi Ruihi, Utiku Mohuia, Nehernia te Urumingi, Te Ratana te Urumingi, me etahi atu (749)	Kai Iwi ..	Whanganui	Te Mete (Thos. II, Smith)	Hurae 1, 1869	He Karauna Karaati, Tihema 18, 1869.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

15

"TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1886."

Re Panuitanga ki nga Tangata e whai take ana ki te Whenua, kia mohiotua ai te Wahi me te ra e tu ai te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotua ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihii whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 24 o nga ra o Pepuere, 1888, e te Kooti Whenua Maori ki Poneke. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhiketi ki te hunga i kitca tona tika e te Kooti; heoi ano, he tino whakaotinga tema; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

Ka kitea nga Mapi o nga Whenua, mehemea kua oti te ruri, ki te Tari o te Kairuri i Poneke.

NA PIRIHONA,

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Poneke, Pepuere 3, 1888.

Kai Rehita.

Name	Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o iiga Whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.	Ko te rohe ki te Raki ko tetahi wahi o Tekihana Nama 16, takiwa o Heretaunga 835 nga ringiki, ki te taha ki to Tonga ko etali atu wahi o Tekihana Nama 16, takiwa o Heretaunga, 1021 nga ringiki; ki te taha ki te Hauauru ko Tekihana Nama 20, takiwa o Heretaunga, 225 nga ringiki; ki te taha ki te Marangai ko te rori nui 203 nga ringiki.
1 Atanatiu Te Puni	Te	Te Takiwa o Heretaunga, tetahi wahi o Tekihana Nama 16		
2 Henare Te Tetahi wahi Puni	Te	Wahi Tapu Tekihana Nama 3, Pitoone; wahi Tapu Tekihana Nama 4, Pitoone.		

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Poneke, Pepuere 3, 1888,

HE Panuitanga tenei kia mohiotua ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Poneke, a te 24 o nga ra o Pepuere, 1888, te whakawakia ai te take o ngā tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, ki nga pihii whenua a ngā tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua, ko nga pihii whenua kei te rarangi tuatoru. Mehemea kua tihitihu pukapuka Wira te tangata mate i tona oranga ma te Kaitono e kawe mai taia Wira ki te Kooti.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

Name	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
1 Hui Raniera	Arihia	Pakuao.	
2 Waitaoro Raniera	Raniera Poka-waienga	Pakuao.	
3 Apekaira Taotao	Karo Paitura Te Rangiwhaho	Te Aro Pa Tekihana Nama 18.	
4 Harana Porutu me Charles Monaghan	Ria Tutereiao	Pamutana Nota.	
5 Pihaka Epiha	Hapimana	Pamutana Nota.	
6 Pihaka Epiha	Rameka	Pamutana Nota.	
7 Hapi Puketapu	Ramari Ropihia	Pamutana Nota.	
8 Mohi Karena	Tini Waitapu	Pamutana Nota.	
9 Heni Te Rau	Wi Pepene	Wainiromata,	
10 Heni Te Rau	Wi Pepene	Parangarahu.	
11 Ilara Tauranga	Karchana Tau-ranga	Awahuri.	
12 Ruera Te Nuku	Takana Te Kawa	Awahuri.	
13 Charles; Monaghan me Harana Porutu	Ria Tutereiao	Wainiromata, Tekihana 22.	

HE PANUITANGA.

Mo etahi Pihi Whenua kia Wahia, i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

Tari Kooti Whenua Maori,

Poneke Pepuere 3, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotua ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Poneke, i te Takiwa o Poneke, a te 24 o nga ra o Pepuere, 1888, te whakarangona ai nga tono a ngā tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, kia wahia, kia roherohaea nga whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

NA PIRIHONA,

Kai Rehita.

Name	Ko te ingoa o te tangata i tono mai nei kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tono kia roherohaea.	Te Takiwa.
1 Aperahama Mira	Wairaka	Poneke.	
2 Henare Pitt Porutu	Hutt, tetahi wahi o Tekihana Nama 36	Poneke.	
3 Hohepine Love	Tekihana 487, Poneke.		

Wakataunga o nga take paunga o ia tangata o ia tangata i raro i nga tikanga o Tekihana Nama 42, o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

Tari Kooti Whenua Maori,

Poneke, Pepuere 3, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotua ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Poneke, i te takiwa o Poneke, a te 24 o nga ra o Pepuere, 1888, te whakarangona ai nga tono a ngā tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi mo te wakataunga o ngā hea o ia tangata o ia tangata o te whenua i roto i te Karauna Karaati e mau nei te ingoa i roto i te rarangi tuarua, kei te takiwa e noho ana ki te rarangi tuatoru.

NA PIRIHONA,

Kai Rehita.

Name	Ko te ingoa o ngā tangata e tono ana kia whakawakia te paunga o tenei o tenei o ratou.	Te ingoa o te whenua kei roto nei te paunga o ia tangata o ia tangata e ihumata ang kia whakawakia.	Te Takiwa kei reira te whenua e takoto ana.
------	--	---	---

1 Hoeta Kahuhui	Rangitikei-Manawatu Manawatu, A, ara Awahuri		
2 Te Ara Takana	Rangitikei-Manawatu Manawatu, A, ara Awahuri		
3 Hara Tauranga	Rangitikei-Manawatu Manawatu, A, ara Awahuri		
4 Hepi Te Wheoro	Rangitikei-Manawatu Manawatu, A, ara Awahuri		
5 Ruera Te Nuku	Rangitikei-Manawatu Manawatu, A, ara Awahuri		
6 Hara Tauranga	Karchana Tauranga Awahuri.		
7 Ruera Te Nuku	Takana Te Kawa .. Awahuri.		

PANUITANGA.

HE Panuitanga tenei kia mohiotua ai ko a te Paraire, te 24 o nga ra o Pepuere, 1888, ka tu te Kooti, ki Poneke, ki a ata Kimihia ai te nui e te uta hei whakapatanga atu ki nga tangata no ratou te whenua e mohiotua ana ko etali wahi o Tekionia Nama 2 me Nama 3 o Heretaunga me Tekionia Nama 2 me Nama 3 o te wehenga Nama 9, o Heretaunga, me Tekionia Nama 3 hoki o te wehenga Nama 10 o Heretaunga, i tangohia i runga i nga Ota o te Kaunihera i tuhia i te 15 o nga ra o Akurata, 1887, i te 3 o nga ra o Hume, 1887, i te 9 hoki o nga ra o Hanuere, 1888, mo te Reriwe e ahu atu ana i Poneke ki Nepia ki a kimihia ano hoki, ko wai ma ranei nga tangata e tika ana kia utua a, ko tehea te whenua e iro i runga i nga Ota o te Kaunihera.

TE WHENUA I RIRO.

Ko tena whenua katoa e takoto ana i roto i te Takiwa Ponowini o Poneke ko te nui e 2 ruri e 38'5 nga paati (i runga i te ruuritanga) nui atu iti iho ranei, ara ko totaki wahi o Tekionia Nama 2 i te Takiwa o Heretaunga, i roto i te Takiwa Ruuri o Belmont, i te Takiwa o te Taone o Pito-one. Ko te

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

rohe ki te taha ki te Raki ko te raina o te reriwe e alu atu ana i Poneke ki Wurupere (Woodville), 260 nga ringiki, ki te taha ki te Marangai ko tetahi rori, 305·3 nga ringiki, ki te taka ki te Tonga ko te rori nui o Poneke ki Wairarapa, 263·4 nga ringiki, ki te taha ki te Hauaura ko tetahi wahi o te wehenga Nama 9 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 289 nga ringiki.

Ko te tino whakaaturanga o taua whenua kei roto i te mapi he mea maka P.W.D. 14,257 kei roto i te Tari o te Minita mo nga Mahi Numui o te Koreni i Poneke e takoto ana, i roto te Porowini Takiwa o Poneke, he mea tohu ki te aitia tea.

Ko tera pihii whenua katea e takoto ana i roto i te Takiwa Porowini o Poneke ko te nui e 5 eka e 5 nga paati (i runga i te ruuritanga) nui atu iti iho ranei, ari ko tetahi wahi o Tekiona Nama 2 i te Takiwa o Heretaunga, i roto i te Takiwa Ruuri o Belmont. Ko nga rehe enci: Ki te taha ki te Hauaura whaka te Raki ko tetahi atu wahi o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 570 nga ringiki, ki te taha ki te Hauaura whaka te Raki ko tetahi wahi atu o wehenga Nama 9 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 502, 100 nga ringiki, ki te taha Marangai whaka te Tonga ko te raina o te reriwe o Poneke ki Nepea, 1,105 nga ringiki, ki te taha Hauaura whaka te Tonga ko wehenga Nama 13 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 568 nga ringiki. Ko te tino whakaaturanga o taua whenua kei roto i te mapi he mea maka P.W.D. 12,726 kei roto i te Tari o te Minita mo nga Mahi Numui o te Koreni i Poneke e takoto ana, i roto i te Porowini Takiwa o Poneke, he mea tohu ki te aitia whero.

Ko tera pihii whenua katea e takoto ana i roto i te Takiwa Porowini o Poneke ko te nui 1 eka 1 ruuri, 82 nga paati (i runga i te ruuritanga) nui atu iti iho ranei, ari ko wehenga Nama 9 o Tekiona Nama 2 me Tekiona Nama 3 i te Takiwa o Heretaunga, i roto i te Takiwa Ruuri o Belmont. Ko nga rehe enci:—Ki te taha ki te Hauaura whaka te Raki ko tetahi atu wahi o wehenga Nama 9 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 251·8 nga ringiki, ki te Marangai ko tetahi wahi o Tekiona Nama 3, 118·4 nga ringiki, ki te Marangaiwhaka te Tonga ko te raina o te reriwe o Poneke ki Nepea, 256·9 nga ringiki, ki te taha ki te Hauaura whaka te Tonga ko wehenga Nama 13 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 568 nga ringiki.

Ko te tino whakaaturanga o taua whenua kei roto i te mapi he mea maka P.W.D. 15453 kei roto i te Tari o te Minita mo nga Mahi Numui o te Koreni i Poneke e takoto ana, i roto i te Porowini Takiwa o Poneke, he mea tohu ki te aitia whero.

Ko tera pihii whenua katea e takoto ana i roto i te Porowini Takiwa o Poneke ko te nui 1 ruuri 21 nga paati (i runga i te ruuritanga) nui atu iti iho ranei, ari ko wehenga Nama 10 o Tekiona Nama 3 i te Takiwa o Heretaunga, i roto i te Takiwa Ruuri o Belmont. Ko nga rehe enci:—Ki te taha ki te Hauaura whaka te Raki ko tetahi atu wahi o wehenga Nama 9 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 251·8 nga ringiki, ki te Marangai ko tetahi wahi o Tekiona Nama 3, 118·4 nga ringiki, ki te Marangaiwhaka te Tonga ko te raina o te reriwe o Poneke ki Nepea, 256·9 nga ringiki, ki te taha ki te Hauaura whaka te Tonga ko wehenga Nama 13 o Tekiona Nama 2 o Heretaunga, 568 nga ringiki.

Ko te tino whakaaturanga o taua whenua kei roto i te mapi he mea maka P.W.D. 15453, kei roto i te Tari o te Minita mo nga Mahi Numui o te Koreni i Poneke e takoto ana i roto i te Porowini Takiwa o Poneke, he mea tohu ki te aitia whero.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

Tekihana Nama 543, tetahi wahi.
Tekihana Nama 864.
Tekihana Nama 833.
Tekihana Nama 972.
Tekihana Nama 973.
Tekihana Nama 974.
Tekihana Nama 975.
Tekihana Nama 976.
Tekihana Nama 977.
Tekihana Nama 978.
Tekihana Nama 979.
Tekihana Nama 980.
Tekihana Nama 981.
Tekihana Nama 982.
Tekihana Nama 983.
Tekihana Nama 984.
Tekihana Nama 985.
Tekihana Nama 986.
Tekihana Nama 987.
Tekihana Nama 989.
Tekihana Nama 995.
Tekihana Nama 996.
Tekihana Nama 997.
Tekihana Nama 998.
Tekihana Nama 999.
Tekihana Nama 1,000.
Tekihana Nama 1,001.
Tekihana Nama 1,002.
Tekihana Nama 1,003.
Tekihana Nama 1,004.
Tekihana Nama 1,005.
Tekihana Nama 1,681.
Tekihana Nama 1,682.
Tekihana Nama 1,698.
Tekihana Nama 1,699.
Tekihana Nama 1,700.

Whenua kua tukua ki a whakahaerea e te Kooti Whakawa Whenua Maori i raro i te Karangi 51 o te "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

I RUNGA i nga tikanga o tetahi Ota o te Kaunihera i tunia i te 31 o nga ra o Hanuere, 1888, Na, he Panuitanga tenei ki a mohiotia ai ko a te nohoanga o te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Poneke a te 24 o nga ra o Pepuere, me nga ra hoki i muri iho, ka uinia e te Kooti ana take kua eti nei te tukunmai ki raro ki tenu mana ki a whakahaerea mo runga i nga whenua e whakaata ana i te Kupu Apiti i raro iho nei.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

Ingoa o te Rahui.	Nama o te Tekiona.	Takiwa.	Nga Eka.
Puaha o Wharerona awa	..	Wainui	20 0 0
Ngapaiapurua Whare-rooa	..	"	262 2 0
Wainui ..	..	"	155 0 0
Te Puka ..	..	"	60 0 0
Paikakariki ..	..	"	143 0 0
Pito-ore ..	1, 2, 3	Hutt	352 2 0
" ..	16, 20	"	204 2 0
Taita ..	42	"	154 2 0
" ..	57, 58	"	229 1 0
Mangaroa ..	132	"	104 0 0
Pakuratabi ..	3, 4, 7	"	338 2 0
Koro-koro ..	..	"	1296 0 0
Waiwhetu ..	19	"	108 0 0
" Pa ..	..	"	3 2 27
Horokiwi Road ..	11	"	105 0 0
Oliro ..	19, 21	Oliro	175 0 0
Makara ..	22, 24	Makara	213 2 0
Ohariu ..	91	Ohariu	139 2 26
Makara ..	37, 39	Makara	227 1 0
Porirua Read ..	7, 8, 9	"	358 0 0
Takiwa o te Puaha ..	Kei waengauui	"	77 1 0
	Tekiona 1 me Te-kiona 6 i tua atu o Nama 4		
Takiwa o te Puaha ..	4	"	103 2 0
Kaiwhara ..	..	Kaiwhara ..	448 0 0
Porirua ..	..	Porirua ..	975 0 0
Hutt ..	98, 102	"	203 3 0

Whenua Rahui kua tukua (ki a whakahaerea) e te Kooti Whakawa Whenua Maori i raro i te Karangi 16 o te "Ture Whenua Rahui Maori, 1882."

I RUNGA i te tono a te "Kai-tiaki o te Kataoa" i raro i te Karangi 16 o te "Ture Whenua Rahui Maori, 1882," kia uinia kia whikatana hoki nga tangata e whai tikanga ana to ratou paanga ki ngā Tekihana Whenua Rahui Maori i roto i te Taone o Poneke, e manu nei te whakaaturanga i te Kupu Apiti i raro iho nei.

Na, he Panuitanga tenei ki a mohiotia ai ko a te nohoanga o te Kooti Whakawa Whenua Maori ki Poneke, a te 24 o nga ra o Pepuere, me nga ra hoki i muri, ko reira uinia ai o ratou take, a he mea atu tenei ki a baere kataoa mai nga tangata e whai paanga ana ki aua whenua Rahui Maori ki te nohoanga o taua Kooti.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

PANUITANGA.

Tari o te Kooti Whenua Maori.
Akarana, Hanuere 25, 1888.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Tauranga, a te 8 o nga ra o Mache, 1888, te whakawakia ai te take o nga tangata e manu nei o ratou ingoa i te rarangi tuatali, ki nga pihi whenua a nga tangata kua mate, e manu nei o ratou ingoa i te rarangi tuaria, ko nga pihi whenua kei te rarangi tuatoru. Mehe, mea kua tuaitihi pukapuka. Wira te tangata mate i tona oranga ma te kaitono e kawe mai tana Wira ki te Kooti.

NA TE HAMAMA,
Kai Rehita.

Name	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia takā mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.					
1 Rena Punehu ..	Paroto Tawhiorangi	Ngapeke.		45 Tapu Hipara ..	Te Harawira	Pakearuhe, 50		
2 Rena Punehu ..	Paroto Tawhiorangi	Takapau (Motiti.)			Kotai	eka, i roto i te Parihī o Te Mana Nama 43.		
3 Heni Rawiri ..	Ngapecke ..	Te Awaatukorako Nama 1.		46 Arawhēna Whakana	Harawira Kotai	Pakearuhe, i roto i te Parihī o Te Mana, Mama 43.		
4 Taukiwaho Ihaka ..	Ngamiraka Ihaka	Ohuki Nama 3.		47 Kiritoto, Wahia Mikaere	Mikaere Te Rakahere	Mangatawa, 1,295 eka.		
5 Hori Ngatai ..	Hine Kete ..	Ohuki Nama 1.		48 Kiritoto, Wahia Mikaere	Mikaere Te Iwitihei	Papa moa, 12763 eka.		
6 Hori Ngatai ..	Kimi Tainati ..	Ohuki Nama 2.		49 W. Pauro Te Whareaitu	Witerina Te Maunu	Mangatawa.		
7 Te Teira Puhirake ..	Wharetaiki ..	Otumoko.		50 W. Pauro Te Whareaitu	Witerina Te Maunu	Papamo.		
8 Te Rohe Tomika ..	Kirimaene Te Rohe	Pahiko Te Rapa.		51 Hinerua, Toi Perehia, Tataiarangi	Mikaere Te Rakahere	Mangatawa.		
9 Purangatava Pura ..	Maibi Tinipoaka	Tuhua.		52 Hinerua, Toi Perehia, Tataiarangi	Mikaere Te Iwitihei	Papamo.		
10 Te Heketua ..	Ihimeria Pikoko	Matakana.		53 Te Retimana Porau-mati (tamaiti)	Te Retimana Porau-mati (tamaiti)	Taumata Nama 3A.		
11 Rikihana Winika ..	Matire ..	Uretureture.		54 Te Retimana Porau-mati (tamaiti)	Waipoua Porau-mati	Taumata Nama 3A.		
12 Mariana Makelhu ..	Nehu Mercana	Matakana.		55 Te Retimana Porau-mati, mo nga tamariki a te Tupapaku	Atairaira Te Wharepouri	Taumata Nama 3A.		
13 Hori Ngarae ..	Ani Haera Hori	Matakana.		56 Taxanui H. Tarakawa	Ihaia Tarakawa	Taumata Nama 3A.		
14 Rapata Te Rangihau ..	Te Paoro Pare-toroa	Matakana.		57 Te Aokapurangi Tarakawa, Mohi Hau-papa	Ihaia Tarakawa	Taumata Nama 3A		
15 Te Arihi Iharaia ..	Te Kahone ..	Matakana.		58 Wi Piahana ..	Ngahaka Piahana	Poike Nama 591.		
16 Terimana Moananui ..	Rangitawake	Matakana.		59 Katerina Piahana ..	Miriama Akapita	Poike Nama 591.		
17 Hauhara Kaunonoi ..	Terimana	Uretureture,		60 Katerina Piahana ..	Keita Akapita	Poike Nama 591.		
		wahi o Mata-kana.		61 Katerina Piahana ..	Ngahaka Piahana	Te Taumata Nama 3S.		
18 Te Rikihana Winika ..	Matire ..	Te Kutaroa.		62 Katerina Piahana ..	Ngahaka Piahana	Te Taumate Nama 536.		
19 Mariana Makelhu ..	Nehu Mercana	Te Kutaroa.		63 Katerina Piahana ..	Taumata Akapita	Te Taumate Nama 536.		
20 Hori Ngarae ..	Ani Haera Hori	Te Kutaroa.		64 Ihipera Mokohiti ..	Te Keepa Are-mete	Te Taumate Nama 536.		
21 Te Rikihana Winika ..	Matire Winika	Te Kutaroa.		65 Ihipera Mokohiti ..	Peti Maraea ..	Te Taumate Nama 536.		
22 Mariana Makelhu ..	Raimona Te Whetuaataki	Kaimai.		66 Atarete Wi Kingi ..	Ranginui Te Kaponga	Rota 116, Parihī o Te Papa.		
23 Eru Flaka ..	Riria Parewha	Whareroa.		67 Atarete Wi Kingi ..	Ranginui Te Kaponga	Taumata Nama 1.		
24 Renata Toriri ..	Te Aohau Taburangi	Whareroa.		68 Atarete Wi Kingi ..	Ranginui Te Kaponga	Taumata Nama 2.		
25 Renata Toriri ..	Te Whhana Re-nata	Whareroa.		69 Atarete Wi Kingi ..	Ranginui Te Kaponga	Rota Nama 452, Parihī o Te Papa.		
26 Renata Toriri ..	Riria Toru ..	Whareroa.		70 Atarete Wi Kingi ..	Ranginui Te Kaponga	Rota Nama 536, Parihī o Te Papa.		
27 Te Ranapia Kahu-koti ..	Te Whakakauika	Kauitewai.		71 Pine Awanui ..	Roropua - Pare-waitai	Papamo.		
28 Te Ranapia Kahu-koti ..	Te Whakakauika	Oropi Nama 1.		72 Te Paki Pini ..	Hiria Te Uira ..	Papamo.		
29 Te Ranapia Kahu-koti ..	Te Whakakauika	Oropi Nama 2.		73 Te Paki Pini ..	Tohungarau ..	Papamo.		
30 Wi Piahana ..	Ngahaka Piahana	Oropi Nama 1, No. 4869B.		74 Te Paki Pini ..	Te Akau ..	Papamo.		
31 Ngawiki Te Muri ..	Nolu Potini ..	Te Tuingara.		75 Te Paki Pini ..	Te Rakahere ..	Papamo.		
32 Manahi Tumatahi ..	Hiria Ngatomo-kanga	Te Waoku Nama 2.		76 Pare Waitai ..	Raropua Pare-waitai	Papamo 12,763 eka.		
33 Manahi Te Whataunganga ..	Te Aurei ..	Te Waoku Nama 2.		77 Ngatau ..	Rawiri Pere ..	Papamo 12,763 eka.		
34 Iterata Toriri ..	Riria Toru ..	Hikutawatawa.		78 Raimona Te Kirikau	Rawiri Pire ..	Papamo.		
35 Te Rikihana Winika ..	Matire Winika	Te Awakokopu.		79 Raimona Te Kirikau	Rawiri Pire ..	Te Mangatawa, Whenua Ra-hui.		
36 Te Rikihana Winika ..	Te Harawira Te Kotai	Te Wharau Nama 2.		80 Te Wharetaka Nikorima	Wiremu Paki ..	Pukemaru.		
37 Te Rikihana Winika ..	Matire Winika	Mangatotara.		81 Hohepa Hikutaiia ..	Potaua Renata	Huungahunga-toroa Nama 1 Motiti.		
38 Terimana Moananui ..	Turi Te Wera ..	Mangatotara.		82 Kerckeha ..	Hone Te Ngarotahi			
39 Te Rikihana Winika ..	Matire Te Wini-ka	Te Whakamarama.		83 Kerckeha Te Houmi	Te Mokena Te Whetuki	Motiti.		
40 Te Rikihana Winika ..	Nolu Te Rikihana	Te Whakamarama.		84 Heni Meketanara ..	Tewi Parakau ..	Motiti,		
41 Terimana Te Moana-nui ..	Turi Te Wera ..	Te Whakamarama.						
42 Terimana Moananui ..	Turi Te Wera ..	Paretata.						
43 Terimana Moananui ..	Hera Te Moana-nui	Te Wainui.						
44 Hori Ngatai ..	Kimi ..	Tumatanui.						

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

Nama	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te taugata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.	Nama	Ko te ingoa o te tangata i tono mai nei kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia walua.	Te Takiwa.
85	Pirimona Hapi, Hikamata Hapi	Hapi Tuahau	Taumata Nama 3A.	2	Hemie Potie, me etahi atu	Te Whakamarama Nama 1, 4,155	Tauranga.
86	Hemi Te Wairepo ..	Hare Matenga ..	Taumata Nama 3A. Mungatotara.	3	Heni Petie (James Potter)	Te Whakamarama Nama 1A, Waoku Nama 2.	Tauranga.
87	Rewi Mokena, Ema Riplilia	Mokena Hau ..	Waikereao.	4	Aneia Wikiriwhi, Riwai Anaru, Aporo Te Tipitipi, Hakarua, Tipene	1	Tauranga.
88	Ngahere Te Ruato	Ihaka Te Ko ..	Harua Nama 452.	5	Thomas Russell, Te Kerekau, Peta Kanohi, me etahi atu	Te Mahou ..	Tauranga.
89	Hohipuha ..	Ngapeka ..	Taumata Nama 562.	6	Joseph F. Buddle, Wiremu Pepeke, Raro Herewini, me etahi atu	Irihangi Nama 1	Tauranga.
90	Hohipuha ..	Ngapeka ..	Te Wahaoetamarangai Nama 80.	7	John Wilson, Ho Pakana, Heni Pakana, me etahi atu	Oteora Nama 1	Tauranga.
91	Hohipuha ..	Ngapeka ..	Taumata Nama 1 Here	8	Hugo Friedlander, Hor Ngatai, Reweti, Ngatai Maihi Te Poria, me etahi atu	Poripori Nama 1 me Nama 2	Tauranga.
92	Hohipuha ..	Ngapeka ..	Taumata Nama 3 West.	9	Hugo Friedlander, Paora Karetai, Hohepa Ilukutuja, me etahi atu	Waimanu Nama 2A	Tauranga.
93	Hohipuha ..	Ngapeka ..	Te Wahaoetamarangai Nama 80.	10	Hugo Friedlander, Ruka Tamakohe, Maihi Te Poria, me etahi atu	Waimanu Nama 1	Tauranga.
94	Kirikau Te Awe, Nohoroa Paora	Wirenu Katene Te Mapu	Taumata Nama 3A.	11	Hugo Friedlander, Ruka Tamakohe, Maihi Te Poria, me etahi atu	Waimanu Nama 1c	Tauranga.
95	Kirikau Te Awe, Nohoroa Paora	Hohepa Wi Katene	Taumata Nama 3A.	12	Pekerangi Tiria, Te Wharetaika Nikorima, me etahi atu	Taumata Nama 1	Tauranga.
96	Utiku Paora, Haare Paora	Raiha Paora ..	Taumata Nama 3A.	13	Meri H. Taipari ..	Otu ..	Tauranga.
97	Hera Moih Kingi ..	Tariu Te Mumahu	Taumata Nama 3A.	14	Wi Heti Te Wharetaiki	Matapipi Nama 1	Te Mania.
98	Hehe Hakopa, Ihipera Hakopa, Potene Hakopa	Ihaka Aperahama	Taumata Nama 3A.	15	Wi Heti To Wharetaiki	Te Maria Matapipi Nama 1	Tauranga.
99	Ngatuuru Akaripa ..	Te Rakiroa Akaripa	Taumata Nama 3A.	16	Hemi Potie ..	Raropua Nama 154	Tauranga.
100	Hikairo Mokomoko	Mokomoko Heketoro	Taumata Nama 3A.	17	Hipirini Te Whetu Wahia Mikaere, Kiritoto Ngataierua, Wiremu Pauro, Hoani Hopehia, Ema Te Whetu, Omiraka Mikaere, Titikawhena Te Rawha, Henare Werohia, Merereka Parata	Mangatawa ..	Tauranga.
101	W. Matenga Te Waharoa	Makuini Kahawai	Taumata Nama 3A.	18	Tiria Te Uruiria, Hipirini Te Whetu, Wahia Mikaere, Kiritoto Ngataierua, Wiremu Pauro, Hoani Hopehia, Ema Te Whetu, Merereka Parata, Henare Werohia, Titikawhena Te Rawha, Omiraka Mikaere	Papamoa ..	Tauranga.

Tari o te Kooti Whenua Maori,
Akarana, Hanuere 25, 1888.

HE Panuitanga teni kia mohiotia ai kei te tuunga o tenei Kooti ki Tauranga, a te 8 o nga ra o Mache, 1888, te whakawakia ai nga tomo a nga tangata e mau nei nga ingoa ki te rarangi tuatali o te Kupu Apiti e mau ake i raro nei, kia whakaturia he Kaitiaki mo te tamaiti e mau nei tona ingoa ki te rarangi tuarua, moroto i te piihi whenua e mau nei te ingoa ki te rarangi tuatoru.

NA TE HAMANA,
Kai Rehita.

Nama	Ko te ingoa o te tangata o tono ana kia whakaturia ia nei Kaitiaki.	Te ingoa o te tamaiti.	Ko te ingoa o te whenua.
1	Mata Ngamako ..	Te Mamaeroa ..	Mangatotara Nama 1A.
2	Te Kura Wharepohue	Te Mamaeroa ..	Mangatotara Nama 1A.

HE PANUITANGA.

Mo etahi Piihi Whenua kia Wahia i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

Tari Kooti Whenua Maori,
Akarana, Hanuere 25, 1888.

HE Panuitanga teni kia mohiotia ai ko a te nohoanga o te Kooti Whenua Maori o Niu Tirenki ki Tauranga, i te Takiwa o Pai o Pereti, a te 8 o nga ra o Mache, 1888, te whakarangona ai nga tomo a nga tangata e mau nei o ratou ingao i te rarangi tuatali, kia wahia, kia roheroheia nga whenua e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko auu whenua kei roto i nga Takiwa e whakahuatia ana i te rarangi tuatoru.

NA TE HAMANA,
Kai Rehita.

Nama	Ko nga ingoa o nga tangata i tono mai nei kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia wahia.	Te Takiwa.
1	Te Pohoi Tahatika, Purangataua Te Puru, Te Metera Te Puru, Teua Karanama Mauangapohatu, me etahi atu	Te Ranga, i roto i te poraka o Te Whakamarama Nama 2.	Tauranga.

2	Hemie Potie, me etahi atu	Te Whakamarama Nama 1, 4,155	Tauranga.
3	Heni Petie (James Potter)	Te Whakamarama Nama 1A.	Tauranga.
4	Anela Wikiriwhi, Riwai Anaru, Aporo Te Tipitipi, Hakarua, Tipene	Waoku Nama 2.	Tauranga.
5	Thomas Russell, Te Kerekau, Peta Kanohi, me etahi atu	Te Mahou ..	Tauranga.
6	Joseph F. Buddle, Wiremu Pepeke, Raro Herewini, me etahi atu	Irihangi Nama 1	Tauranga.
7	John Wilson, Ho Pakana, Heni Pakana, me etahi atu	Oteora Nama 1	Tauranga.
8	Hugo Friedlander, Hor Ngatai, Reweti, Ngatai Maihi Te Poria, me etahi atu	Poripori Nama 1 me Nama 2	Tauranga.
9	Hugo Friedlander, Paora Karetai, Hohepa Ilukutuja, me etahi atu	Waimanu Nama 2A	Tauranga.
10	Hugo Friedlander, Ruka Tamakohe, Maihi Te Poria, me etahi atu	Waimanu Nama 1	Tauranga.
11	Hugo Friedlander, Ruka Tamakohe, Maihi Te Poria, me etahi atu	Waimanu Nama 1c	Tauranga.
12	Pekerangi Tiria, Te Wharetaika Nikorima, me etahi atu	Taumata Nama 1	Tauranga.
13	Meri H. Taipari ..	Otu ..	Tauranga.
14	Wi Heti Te Wharetaiki	Matapipi Nama 1	Te Mania.
15	Wi Heti To Wharetaiki	Te Maria Matapipi Nama 1	Tauranga.
16	Hemi Potie ..	Raropua Nama 154	Tauranga.
17	Hipirini Te Whetu Wahia Mikaere, Kiritoto Ngataierua, Wiremu Pauro, Hoani Hopehia, Ema Te Whetu, Omiraka Mikaere, Titikawhena Te Rawha, Henare Werohia, Merereka Parata	Mangatawa ..	Tauranga.
18	Tiria Te Uruiria, Hipirini Te Whetu, Wahia Mikaere, Kiritoto Ngataierua, Wiremu Pauro, Hoani Hopehia, Ema Te Whetu, Merereka Parata, Henare Werohia, Titikawhena Te Rawha, Omiraka Mikaere	Papamoa ..	Tauranga.
19	James Potier, Jane Potier	Tauranga Nama 208	Tauranga.
20	Rawiri Puhirake, Kai Te Maunu, Kani Atamatea	Te Matapili ..	Tauranga.
21	Rawiri Puhirake ..	Oruamatumua ..	Tauranga.
22	Rawiri Puhirake ..	Otumoko ..	Tauranga.
23	Rawiri Puhirake, Kai Te Maunu, Kaui Atamatea	Otuawahia ..	Tauranga.
24	T. H. Tarakawa, Ihaia Tarakawa	Taumata Nama 3A	Tauranga.
25	Paora Te Karetai ..	Taumata ..	Tauranga.
26	Timi Te Rua, Te Moana-nui, Mariana Makehu, Te Wi Paratene, Te Reweti Ngatai, Ngapire Marata, Tapu	Kaimai Nama 2, 2,578 eka	Tauranga.
27	Tutu Ruka Tamakohe, Hoani Te Kahuraka, Witarihana Rupula, Rahera Tumatahi, me etahi atu	Matakana ..	Tauranga.

Name.	Ko nga ingoa o nga tangata i tono mai nei kia wahaia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tonoa kia wahaia.	Te Takiwa.
28	Makarini Tarcha, Arama Karaka, Takerei, Matene Ngakuru, Hone Makaraauri, Ranapia Kahukoti, Hori Tu-tahi, me etahi atu	Otawa Nama 2	Tauranga.
29	Ruiha Piripi.. ..	Rota Nama 116, Parhi o Te Papa	Tauranga.
30	Ngamanu Te Wharau, Te Puhi, me etahi atu	Takapau o Kuranui, i Motiti	Tauranga.
31	Renati Te Whauwhau, me etahi atu	Motiti Nama 614	Tauranga.
32	Tamaohu H. Tarakawa, me etahi atu	Purakautahi ..	Tauranga.
33	Te Kawana	Motuotau ..	Tauranga.
34	Te Kawana	Moturiki ..	Tauranga.
35	Te Kawana	Motukauri ..	Tauranga.
36	Te Kawana	Te Maire Nama 1	Tauranga.
37	Te Kawana	Te Maire Nama 3	Tauranga.
38	Te Kawana	Te Awa o Tukoroko Nama 2A	Tauranga.

TE MAKARINI Scholarships.

Poneke, Hanuere 28. 1888.

ERUA nga Scholarships e tukua ana i te Karetu Maori, i Te Aute, Haaki Pei, e £35 e puta ana i te tau ki ia tamaiti, ko te paunga o nga ra o te tau 1889 mutu ai. E tuwhera ana enei Scholarships ki nga tamariki Maori katoa kihai nei o ratou tau i puta ake i te tekau-ma-rima tau i te

paunga o nga ra o te marama i pahure i mua atu o te uiuinga matauranga, i tae atu hoki ki nga Kura Kainga Maori mo nga marama tekau-ma-rua i mua atu o tenei. Ko enei Scholarships he mea tuku i raro i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki o nga moni mo Te Makarini Scholarships kua oti te whakaatu ki roto ki "Nga Kupu Tohutohu mo Nga Kura Maori, 1886." Ka tu te uiuinga matauranga ki nga wahi e mohiotia ana e pai ana hei haerenga atu mo nga tamariki, a te 19 me te 20 o nga ra o Maeche, 1888.

Ko nga tamariki e mea ana kia uiuia te ratou matauranga, me tuku pukapuka atu ki te Kai-titiro Kura, i te Tari o nga Kura i Poncke, whakaatu i to ratou hiahia kia haere atu ratou ki te uiuinga matauranga, me tuku atu ranei ki te Kai-whakaako o ta ratou Kura, mana e tuku mai. Ko taua whakaaturanga me tuku mai i roto i te meera i mua atu o te 25 o nga ra o Pepuere, e haere ake nei.

Ko nga kape o nga pukapuka whakaatu i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki me te ahua o te pukapuka e meingatia ana kia tulia e te tamaiti e mea ana kia uiuia tona intauranga, kei nga Kai-whakaako o nga Kura Maori, nga Kura nohoanga tamariki, nga Hekeretari o nga Kura Poata, me te Hekeretari o nga Kura e takoto ana, a me tono atu ki a ratou.

NA TE POPI,
JAMES H. POPE,
Kai-titiro i nga Kura Maori.

HE PUKAPUKA REO MAORI.

KO nga tatai korero whakapapa a te Maori, me nga karakia o nehe, a nga Tohunga mo nga waka katoa i u mai ki Aotea-roa nei; kua oti te taa ki te Perehi, a e hokona ana i te Whare taa Pukapuka a te Kawanatanga i Werengitana.

E whitu hereni me te hikipene mo te pukapuka kotahi.
Ki te mea ka tukua mai te moni, ka tukua atu te Pukapuka ki te hunga e tono mai ana.

Na HORI TITIPERE,
Kai ta Pukapuka a te Kawanatanga.

I taia i runga te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e GEORGE DIDSBURY, Kai-ta o te Kawanatanga. Poneke.